

به نام خدا

تراکئوستومی چیست؟

باز کردن یک راه هوایی در لوله تراشه است که شما آنرا به صورت یک حفره در زیر گلو مشاهده می‌کنید.

دلایل نیاز به تراکئوستومی

باز نگهداشتن راه هوایی به مدت طولانی و یا گذشتن بیش از 2 یا 3 هفته از لوله گذاری داخل تراشه
انسداد و یا ضربه به راههای هوایی فوقانی
برخی مبتلایان به بیماریهای عصبی و عضلانی
تخلیه ترشحات زیاد از راههای هوایی
پیشگیری از ورود ترشحات دهان و معده به راههای هوایی

مراقبت محل تراکئوستومی :

- ✓ دستکش بپوشید و پانسمان کثیف تراکئوستومی را بردارید
- ✓ دستکش بپوشید و اپلیکاتور پنبه اطراف تراکئوستومی را از داخل به خارج بشوئید و سپس خشک کنید
- ✓ نوار اطراف تراکئوستومی را تعویض کنید
- ✓ با قرار دادن یک یا دو بند انگشت در زیر نوار از سفت نبودن بیش از حد آن اطمینان حاصل کنید
- ✓ یک گاز استریل را از زیر تراکئوستومی رد کنید طوری که اطراف آن فیکس شود

در صورت وجود موارد زیر به پزشک

مراجعه کنید :

- ✓ قرمزی و دردناک بودن محل تراکئوستومی
- ✓ وجود ترشحات غلیظ و بدبو سبز یا زرد
- ✓ تب بالای 38 درجه سانتی گراد
- ✓ اشکال در ساکشن کردن
- ✓ ترشحات خونی زیاد از تراشه بیمار

مراقبت های لازم بعد از تراکئوستومی

- ❖ در صورت هوشیاری جهت برقراری ارتباط قلم و کاغذ در اختیار وی قرار دهید.
- ❖ بهتر است وضعیت بیمار نیمه نشسته باشد.
- ❖ بهداشت دهان و دندان فراموش نشود.
- ❖ رژیم غذایی باید نرم و خمیری باشد.
- ❖ در حین استراحت کردن، پتو و ملحفه و ... روی تراکئوستومی را مسدود نکند.
- ❖ بیمار جهت حرف زدن می تواند روی منفذ را به مدت کوتاهی بگیرد.
- ❖ محل استراحت عاری از گرد و غبار، خاک، دود سیگار و ... باشد چون باعث تحریک مخاط تراشه می شود.
- ❖ بهداشت فردی را رعایت نمایید.
- ❖ به طور مکرر و چندین بار در روز به صورت ارادی سرفه کنید با هر بار سرفه مقدار زیادی خلط از دهان خارج شده و راههای هوایی پاک می شود.
- ❖ با استفاده از بخور رطوبت کافی در محیط ایجاد کنید.
- ❖ در معرض هوای سرد قرار نگیرید چون باعث خشکی مخاط می شود.

فیزیوتراپی تنفسی:

شامل ماساژ پشت، ایجاد لرزش، کوبش است که کمک به تخلیه ترشحات و انبساط بافت ریه کرده و توانایی استفاده از ماهیچه های تنفسی را افزایش می دهد و باید روزانه چندین بار انجام شود

ساکشن کردن

ساکشن روشی جهت تمیز کردن ترشحات با استفاده از فشار منفی و یک سایز مناسب از کاتتر ساکشن می باشد.

وسایل مورد نیاز

- ❖ دستگاه ساکشن
- ❖ رابط ساکشن
- ❖ سر ساکشن (ترجیحاً سفید رنگ)
- ❖ سرم شستشو
- ❖ دستکش یکبار مصرف
- ❖ دستکش استریل
- ❖ کپسول اکسیژن

بیمارستان خصوصی شمس

مراقبت از بیمار تراکئوستومی در منزل

تهیه و تنظیم :

حسین اسدپور سوپروایزر ارتقاء سلامت

رباب پذیرش کارشناس بهبود کیفیت

تاریخ تدوین : آبان 1396

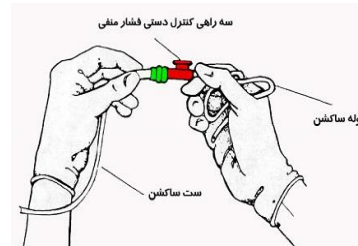
تاریخ آخرین بازنگری : مرداد 1401

نکات مهم

دستگاه تنفس بسیار حساس است پس لطفاً نکات استریل

را به دقت رعایت فرمایید :

- ❖ طول مدت ساکشن نباید از 15 - 10 ثانیه بیشتر باشد.
- ❖ هیچ گاه به صرف اینکه ترشحات بیمار زیاد است بیشتر از 15 ثانیه سر ساکشن را در راه هوایی بیمار نگه ندارید.
- ❖ هرگز سر ساکشن را با حالت مکش وارد تراکئوستومی نکنید.
- ❖ هرگز سر ساکشن را بیش از اندازه داخل تراکئوستومی نکنید.
- ❖ بین هر بار ساکشن حداقل به مدت یک دقیقه به بیمار اکسیژن با درصد بالا بدهید.
- ❖ ساکشن را ترجیحاً قبل از وعده غذایی، قبل از خواب و بعد از خواب انجام دهید.
- ❖ هیچ گاه سر ساکشن که با آن دهان بیمار را تمیز کرده اید، وارد تراکئوستومی نکنید.
- ❖ اگر ترشحات بیمار غلیظ بود و یا به صورت تکه های خلط جامد درآمده است بهتر است مدت زمان بیشتری از بخور استفاده نماید.

منابع :

- پرستاری داخلی - جراحی، بیماری های تنفسی برونسودارت 1394
- هندبوک آموزش به بیمار ماری ام کتابیو 1391
- مراقبت های ویژه پرستاری - نوقانی 1393

مراحل اجرای ساکشن :

- ✓ دست های خود را با آب و صابون بشوئید
- ✓ بیمار را در وضعیت نیمه نشسته قرار دهید و اکسیژن را روی 10 لیتر قرار دهید تا بیمار قبل از ساکشن درصد اکسیژن بالایی دریافت کند.

- ✓ لوله رابط را به دستگاه وصل کنید سپس سر ساکشن را بدون آن که از پوشش خود خارج کنید به سر لوله رابط وصل کنید.
- ✓ دستگاه را روشن کنید. (فشار نباید از 120 میلی متر جیوه بیشتر باشد)
- ✓ دستکش استریل را در دست مخالف بپوشید و سر ساکشن را با دست استریل گرفته و با انتهای باز حدود 10 تا 15 سانتی متر وارد شوید.
- ✓ سپس انتهای لوله را بسته و به صورت چرخشی آن را خارج کنید.
- ✓ مجدداً بیمار را به اکسیژن بالا وصل کنید.
- ✓ پس از هر بار ساکشن کردن مسیر سرساکشن و رابط را با قرار دادن سر ساکشن در سرم شستشو تمیز کنید و پس از اتمام عمل ساکشن دست ها را با آب و صابون بشوئید.